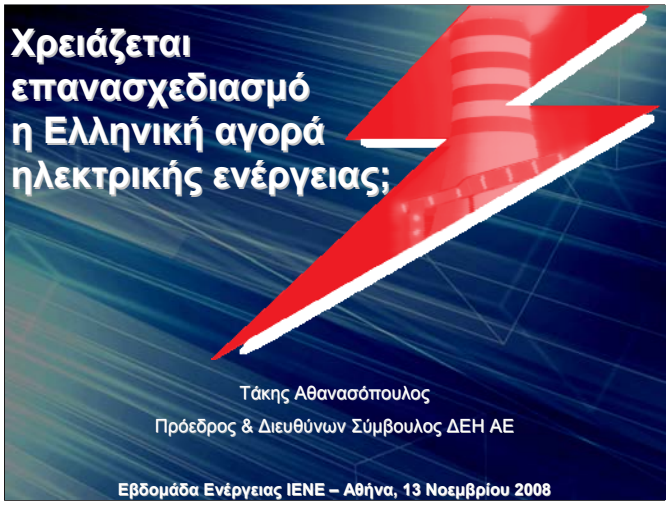
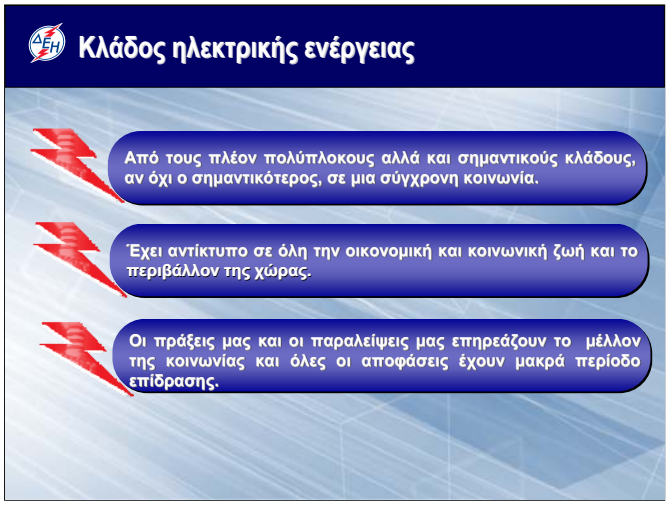

Κυρίες και κύριοι καλημέρα σας.

Θα ήθελα αρχικά να συγχαρώ το Ινστιτούτο Ενέργειας ΝΑ Ευρώπης και ιδιαίτερα τον Πρόεδρό του κ. Μανιατόπουλο και το Γενικό Διευθυντή κ. Σταμπολή για τη σημαντική πρωτοβουλία της οργάνωσης για δεύτερη συνεχή χρονιά της Εβδομάδας Ενέργειας, μιας σειράς εκδηλώσεων που στόχο τους έχουν όχι μόνο την ενημέρωση για τις εξελίξεις στον ιδιαίτερα ευαίσθητο και νευραλγικό για την οικονομία μας κλάδο της ενέργειας, αλλά και την διατύπωση προτάσεων και στρατηγικών για την προώθηση επίκαιρων θεμάτων του χώρου.

Εσείς που ασχολείστε με τον κλάδο της ηλεκτρικής ενέργειας γνωρίζετε καλά ότι πρόκειται για έναν από τους πλέον πολύπλοκους αλλά και τους πλέον σημαντικούς κλάδους, αν όχι ο σημαντικότερος, σε μια σύγχρονη κοινωνία.

Ότι συμβαίνει στον χώρο της ηλεκτρικής ενέργειας έχει αντίκτυπο σε όλη την οικονομική και κοινωνική ζωή αλλά και στο περιβάλλον της χώρας.

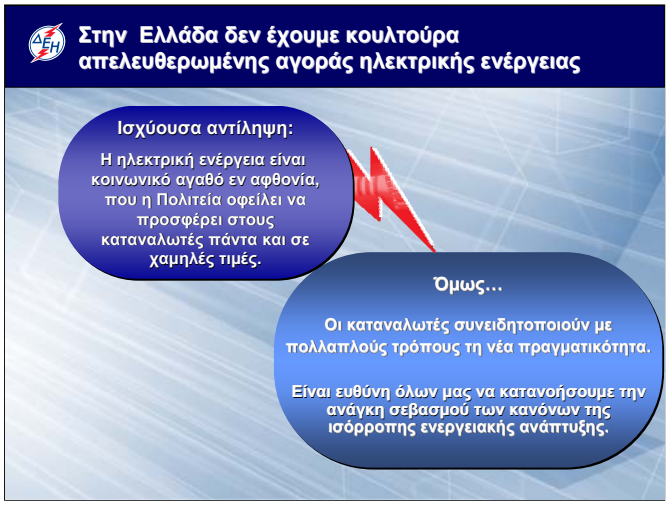
Οι πράξεις μας αλλά και οι παραλείψεις μας στον ενεργειακό κλάδο επηρεάζουν το μέλλον της κοινωνίας καθώς όλες οι αποφάσεις στην ηλεκτρική ενέργεια έχουν μακρά περίοδο επίδρασης σε όλους τους τομείς.

Προσωπικά, είμαι καινούργιος σε αυτό τον χώρο.

Αν και για πολλά χρόνια έχω εργαστεί σε μια μεγάλη βιομηχανία η οποία δραστηριοποιείται σε κλάδο πολύ κοντά με τον ενεργειακό χώρο, όμως, ούτε καν εγώ δεν είχα εκτιμήσει την τεράστια σημασία του χώρου της ηλεκτρικής ενέργειας μέχρις ότου να αναλάβω τον ρόλο του Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου της ΔΕΗ.

Όσο περισσότερα μαθαίνω τόσο περισσότερο αντιλαμβάνομαι την πολυπλοκότητα των ενεργειακών θεμάτων και την δυσκολία αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Συγκέντρωσα πάνω μου τα φώτα της δημοσιότητας και δυστυχώς σχεδόν πάντα αρνητικά, όχι όμως και εντελώς άθελά μου. Πάντα διοικητική μου άποψή ήταν ότι η ανάλυση και κατανόηση του προβλήματος αλλά και η ανάδειξή του εντός και εκτός της εταιρίας, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο, είναι το μεγαλύτερο μέρος του δρόμου για την επίλυσή του.

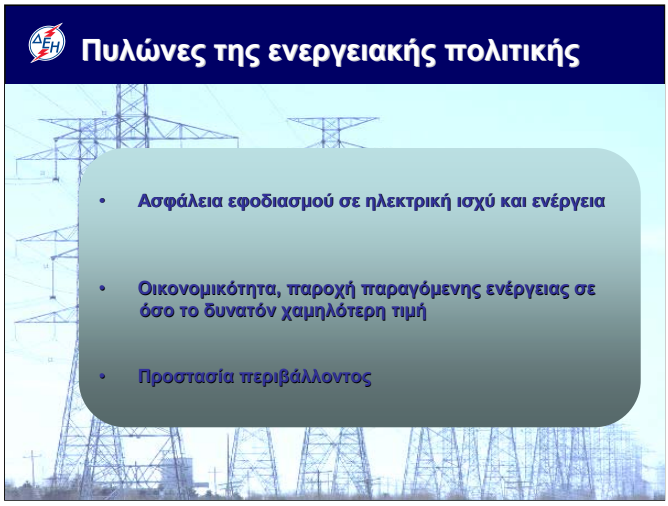

Στην Ελλάδα η λειτουργία της απελευθερωμένης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας είναι σχετικά νέα και ακόμα δεν έχει αναπτυχθεί σε όλους μας η αντίστοιχη κουλτούρα για να λειτουργήσει σωστά.

Ισχύουσα αντίληψη, που έρχεται από το παρελθόν, είναι ότι η ηλεκτρική ενέργεια είναι κοινωνικό αγαθό εν αφθονία, και η Πολιτεία οφείλει να το εξασφαλίζει και να το προσφέρει στους πολίτες πάντα και σε χαμηλές τιμές.

Όμως οι πολίτες συνειδητοποιούν με πολλαπλούς τρόπους τη νέα πραγματικότητα, αντιλαμβάνονται τα μεγάλα προβλήματα που σχετίζονται με την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας, προβληματίζονται και σε λίγο, είμαι βέβαιος ότι θα αρχίσουν να διακρίνουν και τα αδιέξοδα κάποιων επιλογών αλλά και παραλείψεων.

Είναι ευθύνη όλων μας και όχι μόνο της συντεταγμένης πολιτείας να κατανοήσουμε την ανάγκη σεβασμού των κανόνων της ισόρροπης ενεργειακής ανάπτυξης.

Είναι απαραίτητο σαν κοινωνία να γνωρίζουμε, αυτό που αποτελεί βασική αρχή του ενεργειακού σχεδιασμού, ότι δηλαδή, όλες οι αποφάσεις στον χώρο της ηλεκτρικής ενέργειας, ανεξάρτητα ποιος τις παίρνει, από την Πολιτεία μέχρι τον τελευταίο πολίτη, οφείλουν να είναι λύσεις σε ένα πρόβλημα με τρείς παραμέτρους

Την ασφάλεια εφοδιασμού σε ηλεκτρική ισχύ και ενέργεια

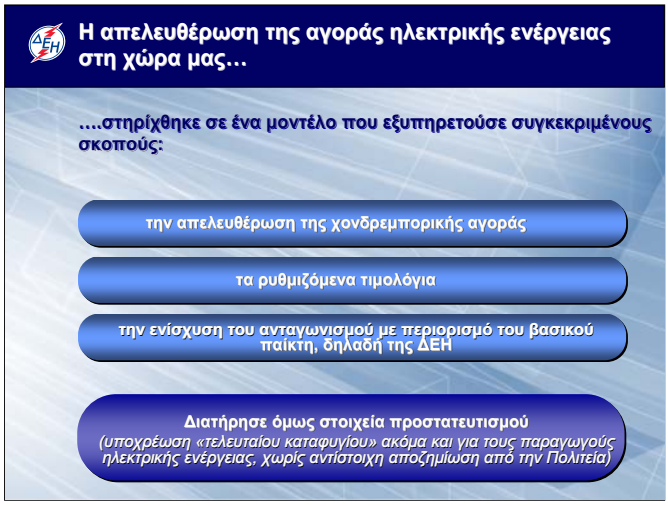
Την οικονομικότητα, το κατά πόσο δηλαδή η ηλεκτρική ενέργεια που παράγουμε θα προσφέρεται στον σημερινό αλλά και στον μελλοντικό καταναλωτή σε όσο το δυνατόν χαμηλότερη τιμή στηρίζοντας την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Και τον σεβασμό στο περιβάλλον.

Είναι πράγματι εντυπωσιακό το γεγονός ότι μια τοπική κοινωνία μπορεί να αντιδράσει τόσο στην εγκατάσταση συμβατικών μονάδων παραγωγής ενέργειας, όσο και στην εγκατάσταση μονάδων παραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές.

Τέτοιου είδους αρνήσεις, στηρίζονται σε υπερεκτίμηση ενός από τους τρεις πυλώνες της ενεργειακής πολιτικής, είτε της ασφάλειας εφοδιασμού, είτε της οικονομικότητας, είτε της προστασίας του περιβάλλοντος, πιθανά υποβαθμίζοντας κάποιον ή και τους άλλους δύο πυλώνες και κλονίζουν την ισορροπία του ενεργειακού σχεδιασμού.

Έτσι η άρνηση μας να αποδεχτούμε μια θερμική μονάδα με μόνο κριτήριο την επίπτωση στο περιβάλλον υποβαθμίζει τον πυλώνα της οικονομικότητας, η άρνηση μας να αποδεχτούμε ένα αιολικό πάρκο για λόγους αισθητικής υπερεκτιμά την προστασία του περιβάλλοντος και οι δύο μαζί υποβαθμίζουν τον πυλώνα της ασφάλειας εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια.

Η λειτουργία της απελευθερωμένης Ελληνικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στηρίχτηκε σε ένα μοντέλο που εξυπηρετούσε συγκεκριμένους σκοπούς:

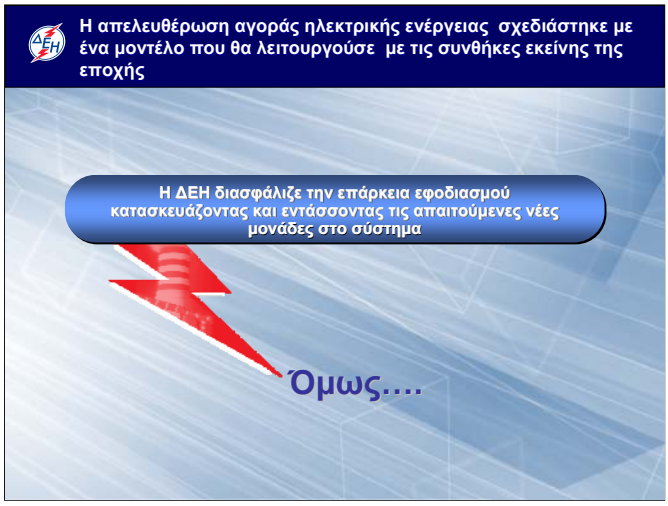
Πρώτον, την απελευθέρωση της χονδρεμπορικής αγοράς προκειμένου νέοι παραγωγοί και εισαγωγείς ηλεκτρικής ενέργειας να εμφανιστούν, και να λειτουργήσει ο ανταγωνισμός.

Δεύτερον, τα ρυθμιζόμενα τιμολόγια, τιμολόγια δηλαδή που το ύψος τους καθορίζονται από την Πολιτεία. Τα τιμολόγια αυτά ήταν ικανοποιητικά όταν η ΔΕΗ λειτουργούσε ως κρατικό μονοπώλιο και η διατήρησή τους και μετά την απελευθέρωση του Τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας είχε στόχο να προστατευτεί ο καταναλωτής. Κατά την γνώμη μας ήταν μια κίνηση σωστή και απόλυτα σεβαστή.

Τρίτον, την μη περαιτέρω ανάπτυξη του βασικού παίκτη, δηλαδή της ΔΕΗ, προκειμένου να δοθεί χώρος για δραστηριοποίηση των νέων επενδυτών, μέτρο που στη συγκεκριμένη φάση θεωρήθηκε αναγκαίο για να βοηθηθούν, προκειμένου να υπάρξει αγορά και για να λειτουργήσει ο ανταγωνισμός.

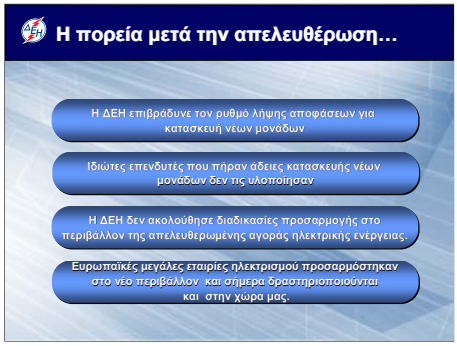
Διατηρήθηκαν όμως κάποια στοιχεία προστατευτισμού όπως η υποχρέωση παροχής τελευταίου καταφυγίου για όλους ανεξάρτητα τους καταναλωτές από την ΔΕΗ. Υποχρεώθηκε δηλαδή, να παρέχει ηλεκτρική ενέργεια με χαμηλά τιμολόγια όχι μόνο σε κατηγορίες καταναλωτών που χρειάζονται κοινωνική στήριξη αλλά ακόμα και σε παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από τους οποίους ταυτόχρονα αγόραζε ηλεκτρική ενέργεια σε υψηλότερες τιμές, χωρίς η Πολιτεία, σε όλες τις περιπτώσεις, να αποζημιώνει αντίστοιχα την ΔΕΗ.

Αυτό το γεγονός κατέστησε την επιχείρηση, ένα «επί ζημία» μοναδικό προμηθευτή ρεύματος..

<u>Συνοψίζοντας: σχεδιάστηκε ένα μοντέλο αγοράς που θα λειτουργούσε με τις συνθήκες της εποχής πριν από την απελευθέρωση ηλεκτρικής ενέργειας.</u>

Ένα σημαντικό στοιχείο ήταν ότι η ΔΕΗ μέχρι τότε συντηρούσε την διασφάλιση της επάρκειας εφοδιασμού εντάσσοντας τις απαιτούμενες κάθε φορά νέες μονάδες στο σύστημα.

Με την εμφάνιση όμως των πρώτων Ευρωπαϊκών οδηγιών για την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στα μέσα της δεκαετίας του 90, και στη συνέχεια με την απόφαση μη ανάπτυξης της ΔΕΗ με νέα ισχύ προκειμένου να αναπτυχτεί ο ανταγωνισμός, ο ρυθμός των αποφάσεων της Επιχείρησης για κατασκευή νέων μονάδων επιβραδύνθηκε σημαντικά.

Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με το ότι ιδιώτες επενδυτές που πήραν άδειες κατασκευής νέων μονάδων -δεσμεύοντας τον ενεργειακό σχεδιασμό της Πολιτείας- δεν τις υλοποίησαν, οδήγησε σε έλλειψη της επάρκειας του συστήματος σε ηλεκτρική ισχύ και ενέργεια.

Δεν θέλουμε να αποποιηθούμε και την δική μας ευθύνη στη καθυστέρηση αντικατάστασης παλαιών μονάδων, που όμως μικρή επίπτωση είχε στην έλλειψη επάρκειας, με μεγαλύτερες επιπτώσεις στην αποδοτικότητα της Επιχείρησης και το περιβάλλον.

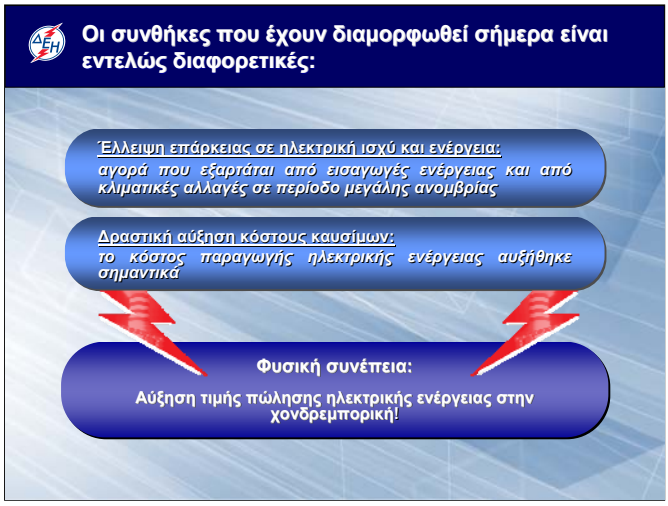
Δεν θέλουμε και δεν είναι και δικό μας θέμα, να ανατρέξουμε στο παρελθόν για να αποδώσουμε ευθύνες ανάμεσα σε ιδιώτες επενδυτές που δεν υλοποίησαν τις άδειες ή την Πολιτεία που δεν είχε προβλέψει μηχανισμούς ασφαλείας.

Και πάνω απ όλα, δεν μπορούμε να κάνουμε σήμερα αυτά που έπρεπε να είχαν γίνει τότε. Δεν είναι δυνατόν να καλύψουμε τα χρόνια που από την δεκαετία του 90 η ΔΕΗ δεν προσαρμόστηκε -σίγουρα και με δική της ευθύνη- στα δεδομένα της απελευθερωμένης αγοράς ενέργειας. Τότε ήταν μια περίοδος που οι υπόλοιπες μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρίες, EDF, ENDESA, IBERDROLA, ENEL… είχαν την βούληση να ακολουθήσουν , η κάθε μια με διαφορετικό τρόπο, την διαδικασία προσαρμογής στο νέο περιβάλλον της απελευθερωμένης αγοράς και τώρα ανταγωνίζονται τη ΔΕΗ και στην Ελλάδα.

Σήμερα τα δεδομένα και οι συνθήκες έχουν αλλάξει. Δεν διορθώνουμε ένα λάθος με ένα δεύτερο.

Το παρελθόν δεν μας αφορά, παρά μονάχα για να μην επαναλάβουμε τα ίδια λάθη.

Σχεδιάζουμε τα επόμενα βήματα και είναι σημαντικό να διασφαλίσουμε από σήμερα την επιτυχία τους.

<u>Σημασία έχει να γνωρίζουμε καλά τις συγκεκριμένες συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί σήμερα:</u>

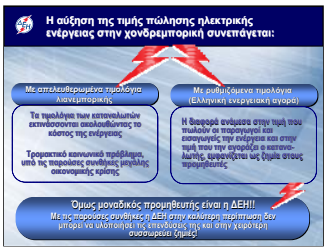
Η έλλειψη επάρκειας μας έχει κάνει μια αγορά που εξαρτάται από εισαγωγές ενέργειας και από πηγές που επηρεάζονται από κλιματικές αλλαγές σε μια περίοδο δυστυχώς μεγάλης ανομβρίας.

Αυτό το πρόβλημα από μόνο του είναι γενεσιουργός αιτία δυσλειτουργίας της αγοράς.

Αντιλαμβάνεστε όλοι ότι ένα προϊόν σε έλλειψη αποκτά μεγαλύτερη αξία. Η αγορά το μόνο που επιτυγχάνει, αφού δεν υπάρχει επάρκεια που θα μπορούσε να πιέσει τις τιμές προς τα κάτω, είναι να ισορροπήσει τη ζήτηση με την ανεπαρκή προσφορά ανεβάζοντας τις τιμές σε πολύ υψηλά επίπεδα.

Σε συνθήκες μάλιστα σαν αυτές που ζήσαμε πρόσφατα με την πρωτοφανή αύξηση των βασικών στοιχείων κόστους, όπως τα καύσιμα, το κόστος παραγωγής αντικειμενικά, και όχι μόνο λόγω στενότητας επάρκειας ενέργειας, αυξάνεται σημαντικά.

Διευκρινίζω ότι δεν αναφέρομαι μόνον στο κόστος παραγωγής της ΔΕΗ, που αν το θέλετε ισορροπούσε σε κάποιο μικρό βαθμό στηριζόμενη και στις υπόλοιπες ενεργειακές πρώτες ύλες της, αλλά στο κόστος όλων των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα και σε κάποιον βαθμό και των εισαγωγέων.

Σε περίπτωση έλλειψης επάρκειας που οδηγεί σε αδυναμία του ανταγωνισμού να μειώσει τις τιμές στην χονδρεμπορική αγορά ενέργειας, οι συνέπειες είναι μοιραίες είτε για τους καταναλωτές είτε για τους προμηθευτές ενέργειας.

Αν η λιανεμπορική αγορά λειτουργούσε με απελευθερωμένα τιμολόγια, οι τιμές που θα πλήρωναν οι καταναλωτές θα αυξάνονταν ραγδαία ακολουθώντας το κόστος της ενέργειας και θα δημιουργούσαν ένα τρομακτικό κοινωνικό πρόβλημα, που υπό τις παρούσες συνθήκες μεγάλης οικονομικής κρίσης θα γινόταν αφόρητο για τους πολίτες.

Στην αντίθετη περίπτωση, με ρυθμιζόμενα τιμολόγια που δεν καλύπτουν το κόστος, όπως ισχύει στην Ελληνική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, η διαφορά ανάμεσα στην τιμή που πωλούν οι παραγωγοί και εισαγωγείς την ενέργεια και στην τιμή που την αγοράζει ο καταναλωτής, εμφανίζεται ως ζημία στους προμηθευτές που σαν ενδιάμεσοι κάνουν αυτή την μεταπώληση. Στην περίπτωσή μας δεν είναι τυχαίο ότι τον ρόλο του προμηθευτή, τον μονοπωλιακό και επιζήμιο, έχει μόνο η ΔΕΗ.

Αντιλαμβάνεστε, γιατί!

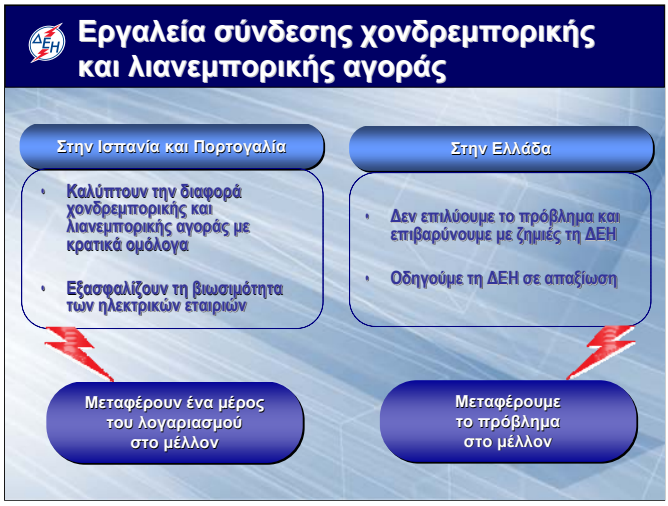
Θα ήθελα απλά να σας αναφέρω ότι από τις 32 περίπου κατηγορίες τιμολογίων, μόνο οι 4 καλύπτουν το κόστος, ενώ οι τιμές που προκύπτουν από τα τιμολόγια των υπολοίπων κατηγοριών είναι σήμερα χαμηλότερες από το κόστος. Έτσι, παρατηρείται μια μεγάλη σταυροειδής επιδότηση μεταξύ των κατηγοριών των καταναλωτών, με αποτέλεσμα η μελλοντική ανάπτυξη του ανταγωνισμού στη λιανεμπορική αγορά να εγκυμονεί τον κίνδυνο να γίνει επί ζημία της ΔΕΗ, καθώς οι ανταγωνιστές της ΔΕΗ θα εστιάσουν τις προσπάθειές τους – και δικαίως – στο να πάρουν τους πελάτες που πληρώνουν στη ΔΕΗ τα υψηλά τιμολόγια, τα οποία όμως στο σύνολό τους επιδοτούν τα άλλα τιμολόγια που δεν καλύπτουν το κόστος.

Καθώς δεν έχουν ακόμη παρθεί τα απαραίτητα μέτρα για την άρση των στρεβλώσεων της αγοράς, η ΔΕΗ βρίσκεται να συσσωρεύει ζημίες και να μην της είναι εύκολο να κάνει τις απαραίτητες για την Επιχείρηση αλλά και για την χώρα, επενδύσεις.

Δηλαδή, το γεγονός ότι δεν υλοποιήθηκε ο σχεδιασμός ένταξης νέων μονάδων που οδήγησε σε έλλειψη επάρκειας, σε συνδυασμό με τη μεγάλη αύξηση των τιμών των καυσίμων ενεργοποίησε ένα πρόβλημα που ήταν κρυμμένο κάτω από το χαλί!:

Την έλλειψη σύνδεσης των τιμών ανάμεσα στην χονδρεμπορική και την λιανεμπορική αγορά, της τιμής δηλαδή που πωλούν οι παραγωγοί ενέργειας με την τιμή που αγοράζουν οι καταναλωτές.

Άλλες χώρες με αγορές παρόμοιες με τη δική μας και με ρυθμιζόμενα τιμολόγια, έχουν ήδη θεσπίσει εργαλεία για την σύνδεση των τιμών στις δύο αγορές. Η Ισπανία και η Πορτογαλία, που είναι χώρες με οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες αλλά και βιοτικό επίπεδο ανάλογο με της Ελλάδας, αν και τα τιμολόγια της πρώτης είναι περίπου 30% υψηλότερα από τα δικά μας και της δεύτερης, περίπου 40%, αποφάσισαν με κρατικά ομόλογα να καλύψουν τις οικονομικές απώλειες που προκύπτουν από τη διαφορά των τιμών μεταξύ χονδρεμπορικής και λιανεμπορικής αγοράς για τις εταιρείες ηλεκτρισμού. Βέβαια αυτές οι χώρες διασφάλισαν την βιωσιμότητα των επιχειρήσεων αλλά μετέφεραν ένα μέρος του λογαριασμού στο μέλλον!

Στην Ελλάδα δεν έχουμε ακόμα πάρει θέση για την επίλυση του προβλήματος και απλά με την παράλειψη μας αυτή, επιβαρύνουμε με ζημιές την ΔΕΗ οδηγώντας την σε σίγουρη απαξίωση. Δηλαδή, με το να απαξιώνουμε τη ΔΕΗ μεταθέτουμε στο μέλλον τις οδυνηρότατες συνέπειες γιατί απλά δεν θέλουμε να πάρουμε σήμερα με πολύ μικρότερο κόστος τις αποφάσεις που σίγουρα θα υποχρεωθούμε να πάρουμε στο μέλλον.

Μετά τα παραπάνω φαντάζομαι ότι αντιλαμβανόμαστε πλέον όλοι, ότι είναι αναγκαίο να διαμορφώσουμε ένα μοντέλο αγοράς που να μπορεί να αντιμετωπίζει όσο το δυνατόν περισσότερα διαφορετικά περιβάλλοντα και απρόβλεπτες συνθήκες.

Δεν είμαστε αρμόδιοι να το κάνουμε, όμως η ΔΕΗ που έχει τεράστια εμπειρία σε όλη την αλυσίδα αξίας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, είναι έτοιμη να υποστηρίξει αυτή την προσπάθεια.

Και βέβαια είναι απαραίτητο να πάρουμε όλα τα άμεσα βραχυπρόθεσμα μέτρα που θα εξασφαλίσουν την βιωσιμότητα της αγοράς υπό τις παρούσες συνθήκες και την ομαλή μετάβαση προς ένα μοντέλο μιας πιο ώριμης αγοράς.

Σημαντικό στοιχείο αποτελεσματικής λειτουργίας οποιουδήποτε μοντέλου αγοράς είναι η διασφάλιση επάρκειας σε ισχύ και ενέργεια. Πρέπει λοιπόν να αντιμετωπίσουμε την βασική γενεσιουργό αιτία του σημερινού προβλήματος. Αυτό της ασφάλειας εφοδιασμού, της ύπαρξης δηλαδή επαρκούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας αλλά και εφεδρειών.

Ο δρόμος για τη επίτευξη αυτού του στόχου είναι διπλός.

Πρώτον, στην κατεύθυνση επίσπευσης και στενής εποπτείας υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων για κατασκευή νέων μονάδων.

Δεύτερον, αντιμετωπίζοντας το πρόβλημα της επάρκειας από την πλευρά της ζήτησης, με διαχείριση δηλαδή της ζήτησης.

Εμείς οι Έλληνες έχουμε γαλουχηθεί στο να θεωρούμε την ηλεκτρική ενέργεια ένα κοινωνικό αγαθό, δεν έχουμε συνειδητοποιήσει όμως, πόσο πολύτιμο και ακριβό είναι. Και λέμε όχι μόνο πολύτιμο αλλά και ακριβό, γιατί αυτή είναι η αλήθεια.

Είναι ευθύνη όλων μας να καλλιεργήσουμε αυτή την κουλτούρα του σεβασμού σε ένα πολύτιμο αγαθό που είναι παράλληλα και ακριβό προϊόν.

Είναι πολύτιμο γιατί εξαντλούμε φυσικούς πόρους για την παραγωγή του, επηρεάζουμε την ζωή του πλανήτη μας και το άμεσο περιβάλλον που ζούμε, αφού η τεχνολογία δεν μας έχει δώσει ακόμα λύσεις για να χρησιμοποιούμε μόνο ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για να καλύπτουμε τις ανάγκες μας.

Και είναι ακριβό προϊόν γιατί κοστίζει ακριβά να το παράγουμε, έστω και αν δεν το αντιλαμβανόμαστε στον βαθμό που πραγματικά ισχύει.

Η ΔΕΗ κατηγορήθηκε πολλές φορές ότι επιδιώκει αύξηση των τιμολογίων σαν να θέλει να κερδοσκοπήσει σε βάρος των πελατών της.

Κανένα μεγαλύτερο λάθος από αυτό!

Πέρα από κάθε κοινωνική μας ευαισθησία ακόμα και με εμπορικούς όρους μιλώντας, καμία εταιρεία δεν επιδιώκει να διαθέτει στην αγορά ένα προϊόν που η τιμή του δεν είναι ικανοποιητική για τους πελάτες της.

Όμως, στρουθοκαμηλίζουμε όταν παριστάνουμε ότι το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας είναι μικρό , επειδή η τιμή πώλησης της στον τελικό καταναλωτή είναι χαμηλή.

Ουσιαστικά συγκεντρώνεται σαν χρέος το οποίο είτε θα αναλάβουμε εμείς που το δημιουργήσαμε , είτε θα το κληροδοτήσουμε στα παιδιά μας.

Αυτό είναι δικαίωμα των πολιτών να το γνωρίζουν και εμείς είμαστε υποχρεωμένοι να τους το πούμε!

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας